

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1568-8

30. januar 2023

Statsbudsjettet 2023 - Tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til Prop. 1 S (2022–2023) og Innst. 8 S (2022–2023) som ble behandlet av Stortinget 19. desember 2022. I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og LMDs styringssignaler til Landbruksdirektoratet for 2023. Vi ber om at eventuelle uklarheter tas opp så snart som mulig. Eventuelle endringer for 2023, inkludert bevilgningsendringer, formidles gjennom supplerende tildelingsbrev.

Tildelingsbrevet for 2023 består av følgende deler:

1	Innledning	2
2	Mål og hovedprioriteringer	2
3	Andre føringer og krav	13
4	Budsjettvedtak	15
5	Nærmere omtale av tildeling (og fondsramme) for 2023	17
6	Fullmakter for budsjettåret 2023	31
7	Rapportering	33
8	Styringskalender	37

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Jostein Tostrup

1 Innledning

Tildelingsbrevet skal ses i sammenheng med gjeldende Instruks for økonomi- og virksomhetsstyring i Landbruksdirektoratet (virksomhetsinstruksen). Virksomhetsinstruksen angir virksomhetsledelsens myndighet og ansvar, og hvilke krav departementet stiller til systemer, rutiner og styringsprosesser i virksomheten, samt krav til rapportering.

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten, og departementets oppfølging og styring av Landbruksdirektoratet er innrettet etter dette prinsippet.

2 Mål og hovedprioriteringer

Målene for landbruks- og matsektoren og regjeringens hovedprioriteringer for 2023 framkommer av Prop. 1 S (2022–2023). Landbruksdirektoratet skal støtte opp under målene og bidra til god måloppnåelse.

2.1 Overordnet mål og strategiske prioriteringer

Landbruksdirektoratet må påse at planarbeidet for 2023 tilpasses signalene som blant annet er gitt i Prop. 1 S (2022–2023), Prop. 1 LS (2022–2023), Prop. 104 S (2021–2022), Prop. 120 S (2021–2022) og Stortingets behandling av disse. Det vises videre til Reindrifftsavtale 2022/2023 av 10. februar 2022 og Jordbruksavtale 2022–2023 av 29. juni 2022.

Mål og oppgaver for virksomheten

Landbruksdirektoratets primære mål er samordnet, helhetlig og effektiv forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler rettet mot primærlandbruket, landbruksbasert næringsmiddelindustri og handel. Virkemidlene på området, som Landbruksdirektoratet skal forvalte i henhold til lov/forskrift for ordningene, skal bidra til god måloppnåelse innenfor hovedmålene for landbruks- og matpolitikken. Landbruksdirektoratet skal ha oversikt over hvilke konsekvenser EØS-avtalen har for forvaltning av disse virkemidlene, og herunder kunne vurdere i hvilke tilfeller statsstøttereguleringen kommer til anvendelse. Direktoratet skal ha oversikt over internasjonalt regelverk som kan få betydning for landbruks- og matpolitikken.

Landbruksdirektoratet skal gjennom kontroll og oppfølging ved avvik bidra til å sikre at virkemidlene blir forvaltet i samsvar med regelverket, jf. nærmere omtale under kap. 2.2. Direktoratet har videre oppgaver innenfor samfunnssikkerhet og beredskap som omfatter håndtering av hendelser og kriser på områdene matforsyning, reindrift, skog, samt natur- og avlingsskader.

Landbruksdirektoratet skal, i tillegg til å administrere de ulike ordningene, være et støtte- og utredningsorgan for LMD. Direktoratet skal ha oversikt over utviklingstrekk i ressursgrunnlaget og hele verdikjeden, samt bidra til erfaringsutveksling med næringen og samarbeid med annen forvaltning. Landbruksdirektoratet skal ha god kunnskap om resultatoppnåelse mot gjeldende politiske mål og gi innspill til LMD om utvikling av virkemidler (virkemiddelvurdering), herunder forenklinger. Direktoratet skal også formidle fag- og

forvaltningskompetanse, samt gjeldende landbruks- og matpolitikk til regional og lokal forvaltning. LMD forutsetter at Landbruksdirektoratet kan følge opp nye, tidsavgrensede oppgaver.

Landbruksdirektoratet skal kommunisere tydelig og effektivt med relevante målgrupper. Direktoratet skal til enhver tid ha oversikt over viktige saker og tema som vil kreve en særlig strategisk og operativ innsats på kommunikasjonsfeltet. Landbruksdirektoratet skal bidra til å sikre god dialog og planlegging med LMD om eksternt kommunikasjon.

Landbruksdirektoratet.no er den viktigste kommunikasjonskanalen ut til brukerne av direktoratets økonomiske og juridiske virkemidler. Nettsidene skal til enhver tid være oppdaterte og relevante.

Det er viktig med god samordning mellom avdelingene i direktoratet, herunder at enhetene i Oslo, Steinkjer og Alta er godt integrerte. Direktoratet må også i 2023 fortsette arbeidet med kompetansebygging på kontorstedet Steinkjer.

Statsforvalteren er statlig sektormyndighet på landbruks- og matområdet regionalt, og et viktig bindeledd mellom kommunene og staten i gjennomføringen av nasjonal landbrukspolitikk. Direktoratet skal samhandle med statsforvalteren for å bidra til god lov- og tilskuddsforvaltning på regionalt og lokalt nivå. Direktoratet skal delta aktivt i LMDs styringsdialog med statsforvalteren.

Landbruksdirektoratet har det nasjonale ansvaret for å administrere ordninger som fylkeskommunene forvalter på landbruks- og matområdet. I lys av dette skal Landbruksdirektoratet gi innspill til de årlige oppdragsbrevene fra departementet til fylkeskommunene.

For å sikre en helhetlig og samordnet dialog og samhandling med regionalt nivå, skal departementet og direktoratet i fellesskap drøfte innretningen av de ulike årlige samlingene som arrangeres for statsforvalterne og fylkeskommunene.

2.2 Styringssignaler for de enkelte forvaltningsområdene

Landbruksdirektoratet må vektlegge arbeidet med en målrettet og effektiv kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal danne grunnlaget for kontrollarbeidet. Direktoratet må ha rutiner som ivaretar dette internt, og kontrolltiltak som sikrer at dette er tilfredsstillende hos statsforvalteren og kommunene. Avvik/feil skal følges opp. Direktoratet skal ha særlig oppmerksomhet på statsforvalterens oppfølging av kommunenes forvaltning av de landbrukspolitiske virkemidlene, spesielt produksjons- og avløsertilskuddene i jordbruket. LMD viser for øvrig til departementets og direktoratets oppfølging av Riksrevisjonens rapport (Dok. 1 (2019–2000)) om myndighetenes saksbehandling og kontroll av produksjons- og avløsertilskudd i jordbruket og Riksrevisjonens omtale i Dok. 1 (2021–2022). Vi viser også til brev av 1. juni 2022 om Riksrevisjonens oppfølging av revisjonen.

Landbruksdirektoratet har fem forvaltningsområder. Nedenfor følger nærmere omtale av viktige oppgaver innenfor disse områdene i 2023.

Areal, skogbruk, ressursforvaltning og økologisk landbruk

Landbruksdirektoratet forvalter et bredt spekter av virkemidler for å fremme næringsutvikling og for å ivareta miljø- og kulturlandskapsverdier. De viktigste ansvarsområdene er knyttet til forvaltning og utvikling av virkemidlene innen arealbruk, herunder eiendom, miljø, klima, kulturlandskap, økologisk landbruk, skogbruk, erstatningsordninger og den todelte målsettingen i rovviltpolitikken.

Landbruksdirektoratet skal i 2023 fortsette arbeidet med å styrke og samordne det faglige arbeidet med arealbruken i landbruket knyttet til oppgaver innenfor klima og miljø, herunder også arbeidet med å ivareta den landbruksfaglige siden av den todelte målsettingen i rovviltpolitikken. Direktoratet skal legge til rette for informasjon om ressursgrunnet og utviklingen i beitenæringene (husdyr og rein). Direktoratets arbeid på dette området skal også bidra til kompetanseoppbygging hos regional landbruks- og reindriftsforvaltning og i kommunene. Landbruksdirektoratet skal, gjennom samhandling med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), bedre kunnskapsstatusen om verdiskapingspotensial og mulige målkonflikter knyttet til ulike arealbruk, herunder utmarksressursene, slik at dette understøtter direktoratets arbeid på området.

Landbruksdirektoratet skal i 2023 videreføre arbeidet med å legge til rette for et bærekraftig skogbruk og til en effektiv infrastruktur i skogen. Direktoratet skal arbeide aktivt med statsforvalteren og kommuner med å opprettholde skogproduksjonen, blant annet ved å bidra til at andelen foryngelsesfelt med tilfredsstillende foryngelse øker.

Landbruksdirektoratet skal arbeide for tilfredsstillende skogskadeberedskap og skal ha systemer som sikrer god rapportering og effektiv kommunikasjon med andre aktører.

Landbruksdirektoratet skal i 2023 fortsette arbeidet med å bidra til klimatilpasning i landbruket. Direktoratet skal også legge til rette for en målrettet gjennomføring av tiltak for å redusere klimagassutslippene og en styrking av opptak og lagring av karbon i jord og skog. Landbruksdirektoratet har en sentral og viktig rolle i sekretariatsarbeidet under regnskapsgruppa som følger opp klimaavtalen i jordbruket. Landbruksdirektoratet skal videre delta i etatssamarbeidet om kunnskapsutvikling på klimaområdet, og må påregne å bidra til å videreutvikle kunnskapsgrunnet både til regjeringens Klimastatus og plan 2024 (Grønn bok), samt til en ny stortingsmelding om klima som er varslet i 2024.

Direktoratet må bygge opp sin kompetanse om og påregne å bidra inn i arbeidet med å videreutvikle kunnskapen om bærekraftige matsystemer, herunder bærekraftig kosthold. I Veikart for grønt industriløft varsler Regjeringen en vurdering av anbefalingene fra prosjektet BioDigSirk om digital markeds plass for sirkulære økonomier i bionæringene. Det er ønskelig med en dialog med direktoratet om oppgaver og bidrag i tilknytning til bærekraftsområdet.

Landbruksdirektoratet skal videre bidra til at landbrukets interesser ivaretas i saker som er knyttet til naturmangfoldlovens virkeområde. Direktoratet skal også følge opp relevante tiltak i Nasjonal pollinatorstrategi og Tiltaksplan for ville pollinerende insekter.

Landbruksdirektoratet skal bidra i arbeidet med å oppdatere og følge opp nasjonal jordvernstrategi i dialog med departementet. Direktoratet skal også følge opp den nasjonale strategien for økologisk jordbruk. Landbruksdirektoratet skal følge opp politikktutvikling for forvaltning av jord, som oppfølging av blant annet Jordprogrammet, samt følge EUs arbeid på området. Direktoratet skal fortsatt bidra til arbeidet med å redusere avrenning fra jordbruket og være et kompetansemiljø for statsforvalter og kommune. Landbruksdirektoratet skal videre følge opp Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og tiltaksrapporteringen tilknyttet denne.

Landbruksdirektoratet forvalter ordninger for erstatning og kompensasjon knyttet til forbudet mot hold av pelsdyr. Departementet forutsetter at direktoratet legger vekt på rask fremdrift i arbeidet med å utarbeide foreløpig tilbud om erstatning til pelsdyroppdretterne og gir høy prioritet til arbeidet med å legge til rette for at erstatningsoppgjøret kan sluttføres.

Landbruksdirektoratet skal i 2023 også vektlegge arbeidet med arealressurskart (AR5), herunder sørge for at rutinene for ajourhold blir fulgt opp.

Reindrift

Landbruksdirektoratet forvalter virkemidler over reindrifftsavtalen. Direktoratet skal gjennom forvaltning av virkemidlene stimulere til økt bærekraft, kvalitet og produktivitet i reindriften. Landbruksdirektoratet skal veilede statsforvalteren for å legge til rette for lik praksis og likebehandling mellom de tre aktuelle embetene. Landbruksdirektoratet skal også gi veiledning til næringen om regelverk og virkemidler.

Landbruksdirektoratet har ansvar for å forvalte virkemidlene i reindrifftsloven. Oppfølging av reintall er en prioritert oppgave for Landbruksdirektoratet i 2023. Reintallet i Finnmark har økt, og det er behov for å følge opp dette gjennom reindrifftslovens bestemmelser. Direktoratet skal bidra til at statsforvalteren utarbeider en risikoanalyse som grunnlag for utvelgelse av distrikter til telling, og en plan for tellinger i 2023. Direktoratet skal også bidra til at statsforvalteren lærer opp tellekorpset i gjeldende regelverk og har planer for oppfølging av sanksjoner ved brudd på telleforskriften.

Ved større avvik mellom telling og melding om reindrift, skal det settes inn tiltak. Direktoratet skal fremme sak for Reindrifftsstyret dersom reintallet på distriktsnivå overstiger fastsatt reintall. Direktoratet skal i samarbeid med statsforvalteren utarbeide

- rutiner og risikovurderinger for telling av rein
- rutiner for oppfølging av avvik ved telling av rein
- mal for tellerapport
- rutiner for kommunikasjon av foreløpig telleresultat og endelig telleresultat., jf. brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 20. september 2022.

Arbeidet skal være ferdig innen 1. juli 2023

Reindrifftsstyret skal ha en aktiv og effektiv oppfølging av siidaandeler som ikke har fulgt opp reduksjonsvedtak. Landbruksdirektoratet skal ha god dialog med statsforvalteren om oppfølging av reintall, herunder om spørsmål knyttet til bruk av reindrifftsloven § 60 femte

ledd. Direktoratet skal holde Landbruks- og matdepartementet orientert om resultat av tellinger, fastsetting av reintall og andre forhold som er relevante for reintallsutviklingen.

Landbruksdirektoratet skal holde oversikt over svensk reindrift i Norge basert på rapportering fra statsforvalteren. Direktoratet skal orientere LMD fortløpende om hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt etter bestemmelsene i grensereinbeite-loven.

Landbruksdirektoratet skal bidra aktivt til å styrke kunnskapsgrunnlaget om de ulike årsakene til tap av rein. For å ha god oversikt over utviklingen i reindriften, skal direktoratet hente inn og gjøre tilgjengelig nødvendige grunnlagsdata, blant annet om beiteforhold og slaktevekter, gjennom ressursregnskapet for reindriften. Direktoratet skal videreutvikle ressursregnskapet, som et viktig grunnlag for kunnskap om utviklingen i næringen.

Landbruksdirektoratet forvalter reindriften arealbrukskart, og samarbeider med NIBIO om den tekniske løsningen for innsyn i reindriften kartene. Landbruksdirektoratet skal bistå statsforvalterne med opplæring av reinbeitedistriktene i ajourholdsløsningen for arealbrukskartene.

Statsforvalterne har et særlig samordningsansvar og en viktig oppgave i å sikre at kommunene og fylkeskommunene ivaretar sitt ansvar overfor reindriften. Direktoratet skal ha en aktiv og koordinerende rolle overfor statsforvalterne, og bidra til at statsforvalteren har god nok informasjon til å veilede utøvere og kommuner i arbeidet med å sikre arealene til reindriften. Landbruksdirektoratet skal også delta på befaringer, og gi faglige råd til Landbruks- og matdepartementet i saker etter plan- og bygningsloven og energiloven der det er fremmet innsigelse fra statsforvalteren.

Landbruksdirektoratet skal ha en koordinerende rolle i arbeidet med beredskap i reindriften. Som en del av dette skal direktoratet gjennomføre et årlig møte med beredskapsutvalgene i alle reinbeiteområdene, for erfaringsutveksling og kompetansebygging.

Landbruksdirektoratet skal implementere rutiner for kriseberedskap for reindriften.

Direktoratet skal også ha oversikt over utfordringer knyttet til beiteforholdene på vinterbeitene og oversende oppdatert og relevant informasjon til LMD ved behov.

Landbruksdirektoratet er sekretariat for Reindriftenstyret, og skal effektivt utføre styrets vedtak.

Direktoratet er sekretariat for styret for Reindriften utviklingsfond, Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt, Økonomisk utvalg, Klagenemnd for merkesaker, og norsk-finsk reingjerdekommisjon. Landbruksdirektoratet er videre del av statens forhandlingsutvalg, og gir innspill til og bidrar med grunnlagsmateriale for reindriftenforhandlingene.

Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Landbruksdirektoratet forvalter inntekts- og velferdsordninger med primærprodusenter i jordbruket som målgruppe. De viktigste ansvarsområdene er knyttet til forvaltning og utvikling av virkemidler innen areal- og kulturlandskapstilskudd, husdyrtilskudd, pristilskudd, velferdsordninger, kvoteordningen for melk, husdyrkonsesjon, næringsutvikling og kompetanseutvikling.

Innspill til målretting, forvaltbarhet, digitaliseringsmuligheter, forenkling og kontrollerbarhet av de økonomiske virkemidlene over jordbruksavtalen er viktig. Landbruksdirektoratet skal i virkemiddelvurderingene vurdere disse forholdene og vurdere konsekvenser av forslag til endringer.

Landbruksdirektoratet skal i 2023 fortsette arbeidet med å styrke grunnlaget for en god forvaltning av produksjonstilskuddene i jordbruket, tilskudd til avløsning, husdyrkonsesjonsregelverket, pristilskuddene, virkemidlene til næringsutvikling og kompetanseutvikling.

Landbruksdirektoratet skal, med utgangspunkt i de ordningene og satsingene de forvalter på området, bidra i arbeidet med landbruksbasert næringsutvikling. Dette innebærer blant annet at direktoratet skal ha kontakt og dialog med Innovasjon Norge, Stiftelsen Norsk Mat, fylkeskommunene og statsforvalterne, samt også søke samarbeid med relevante direktorater når det gjelder arbeid knyttet til Inn på tunet.

LMD understreker at det er viktig med god samhandling mellom Landbruksdirektoratet og Mattilsynet, jf. avtale om rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd.

Markedstiltak, handel og industri

Landbruksdirektoratet har ansvar for sekretariatsfunksjonen for Omsetningsrådet. Som sekretariat forvalter Landbruksdirektoratet virkemidler innen markedsordningene for melk, kjøtt, egg, grønt, potet og korn. Formålet med ordningene er å sikre avsetning for norske jordbruksråvarer. Det er viktig med god forvaltning av de ulike markedsordningene, der like konkurransevilkår for aktørene står sentralt.

Landbruksdirektoratet forvalter importvernet for landbruksvarer gjennom tolladministrasjon og tollkvoter, ordningen med råvarepriskompensasjon og ordningene for utenlands og innenlands bearbeiding. Direktoratet skal forvalte importvernet for landbruksvarer i tråd med unilaterale, bilaterale og multilaterale forpliktelser, med mål om å sikre avsetning for norske landbruksvarer. I forbindelse med forvaltningen av importvernet og vurdering av behov for supplering av norsk produksjon gjennom import, skal Landbruksdirektoratet sørge for i tide å få relevant og oppdatert informasjon om forsyningssituasjonen. Landbruksdirektoratet skal videre ha god kunnskap om hele verdikjeden for mat, herunder konkurransen i og mellom de ulike leddene i verdikjeden. Direktoratet må i tilknytning til forvaltningen av importvernet for landbruksvarer påregne å bidra med analyser av alternativer, handlingsrom og effekt, blant annet krone/prosenttoll.

Landbruksdirektoratet skal følge med på konkurransesituasjonen til den mest konkurranseutsatte industrien som foredler jordbruksråvarer (RÅK-industrien). Markedsovervåking og innhenting av norske og internasjonale priser er viktige oppgaver.

Landbruksdirektoratet skal videreføre arbeidet med faglige analyser og grunnlagsmateriale til bruk i internasjonale forhandlinger (WTO, EU, EFTA), og rapportering i henhold til internasjonale forpliktelser. Direktoratet skal bistå departementet i handelsforhandlinger.

Landbruksdirektoratet skal også bistå departementet i forskriftsarbeid knyttet til forvaltning av importvernet og ordninger for næringsmiddelindustrien. Forskriften om tollkvoter og konservesordningen vil bli gjennomgått i 2023. Direktoratet må påregne arbeid knyttet til tollmyndighetenes forvaltning av importordninger og utforming av tolltariffen.

Ved søknader om importkvote på rein med redusert tollsats skal saken forelegges departementet.

Digitalisering og organisasjon

Landbruksdirektoratet skal videreutvikle styringssystemene i virksomheten og fortsette arbeidet med å effektivisere virksomheten og tjenestene. De digitale tjenestene og fagsystemene skal være brukervennlige, effektive, lett tilgjengelige og trygge å bruke med god informasjonssikkerhet.

I planleggingsfasen av større digitaliseringsprosjekter skal direktoratet ha kontakt med Digitaliseringsrådet. Direktoratet skal i 2023 vektlegge arbeidet med modernisering av eStil RMP og eStil PT, samt arbeidet med nye fagsystem for reindriftsforvaltningen. Departementet skal holdes godt orientert om de store utviklingsprosjektene på IKT-området.

Arbeidet med sikkerhet og beredskap vil være et viktig område også i 2023, herunder øvingsaktivitet.

2.3 Nye oppgaver i 2023

2.3.1 Oppfølging jordbruksoppgjøret 2022

Det vises til kap. 3 i supplerende tildelingsbrev av 4. juli 2022 til Landbruksdirektoratet.

2.3.2 Utredning om utbygging av solcellekraftverk

Departementet ber direktoratet klarlegge hvordan utbygging av solcellekraftverk kan påvirke bruken av jordbruks- og skogbruksarealer i Norge. Arbeidet bør beskrive hvilke utfordringer bygging av slike kraftverk kan få for jord- og skogbruksarealer, hvor det er påregnelig at slike kraftverk er aktuelle, hvilke offentlige aktører som involveres og hvilket rammeverk som ligger i gjeldende lovgivning. Frist for leveranse er 31. desember 2023.

2.3.3 Retningslinjer for bruk av sanksjoner etter konsesjonsloven, jordloven og skogbruksloven

Landbruksdirektoratet bes om å lage retningslinjer for bruk av sanksjoner etter konsesjonsloven, jordloven og skogbruksloven. Formålet er å gi kommuner og statsforvaltere et mer effektivt verktøy enn i dag for å følge opp brudd på lovene. Retningslinjene bør omfatte sanksjoner som tvangsgebyr, tvangssalg, straff mv., og gi veiledning om samspillet mellom bruken av sanksjonene knyttet til ulike sakstyper etter de aktuelle lovene. Frist for leveranse er 31. desember 2023.

2.3.4 Massehåndtering

Direktoratet skal delta i arbeidet med å følge opp tiltakene i rapporten M-2074/2021 «Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset».

2.3.5 Tilskudd til tiltak i verdensarvområder

Verdensarvområdet Røros og Cirkumferensen vil fra 2023 bli innlemmet i ordningen med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og tiltak i verdensarvområdene over jordbruksavtalen. LMD vil komme nærmere tilbake til dette.

2.3.6 Oppgaver knyttet til infrastruktur og transport i skogbruket

Landbruksdirektoratet må regne med å gi innspill til samferdselsvirksomhetenes arbeid med transportstrategi for mer industriell videreforedling av skog i Norge og reduserte klimagassutslipp knyttet til transport. Som en del av dette, vil departementet be direktoratet sammenstille en oversikt over fylkesvise rapporter om tilstanden på det eksisterende skogsvegnettet og/eller behovet for investeringer knyttet til skogsvegnettet. Direktoratet bes også om å gi innspill til hvordan dette kunnskapsgrunnlaget kan forbedres. Frist for leveranse er 1. oktober 2023.

Landbruksdirektoratet bes gjennomgå og tydeliggjøre ordningen rettet mot tømmerkaier og, som en del av dette, vurdere forenkling av søknadsprosessen. Direktoratet bes også om å utrede en hensiktsmessig avvikling av ordningen og legge fram en plan for dette. Frist for leveranse er 1. juli 2023.

Landbruksdirektoratet gis i oppdrag å gjennomføre en revisjon av Normaler for landbruksveier – med byggebeskrivelse, med oppstart i 2023. Direktoratet bes komme

tilbake til departementet med en plan og et budsjett for dette arbeidet. Se omtale under kapittel 1149, post 71. Frist for leveranse er 1. mars 2023.

2.3.7 Tiltaksanalyse for reduserte utslipp fra avskoging

Landbruksdirektoratet skal i samarbeid med Miljødirektoratet, Statens Vegvesen og NVE utarbeide en overordnet tiltaksanalyse for reduserte utslipp fra avskoging. Direktoratet skal også jobbe videre med utvikling av mulige virkemidler for økt CO₂-opptak i skog omtalt i Klimameldingen (Meld. St. 13 (2020–2021) og Regjeringens klimastatus- og plan (Særskilt vedlegg til KLDs budsjettproposisjon Prop. 1 S, 2022–2023).

2.3.8 Bistand i arbeid med forskriftsendringer

Landbruksdirektoratet skal bistå departementet i arbeidet med endringer i forskrifter under skogbruksloven, herunder forskrift om frø- og planteforsyningen i skogbruket, forskrift om bærekraftig skogbruk, forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer og forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Utarbeiding av veiledningsmateriell ved implementering av forskriftendringer vil inngå i dette. Direktoratet skal videreføre arbeidet med vernskogbestemmelsen i skogbruksloven og lokale forskrifter.

2.3.9 Økologisk tilstand i skog, samt naturrisiko

Landbruksdirektoratet skal, sammen med Miljødirektoratet, utrede tiltak og virkemidler som er relevante for å opprettholde eller forbedre den økologiske tilstanden i skog jf. oppdrag gitt i brev av 30. september 2022. Direktoratene skal også utarbeide et felles kunnskapsgrunnlag om den økologiske tilstanden i norsk skog jf. oppdragsbrev av 7. november 2022. Landbruks- og matdepartementet deltar i sekretariatet for naturrisikoutvalget og Landbruksdirektoratet skal bistå departementet i dette arbeidet.

2.3.10 Stortingsmelding om villrein

Det skal legges fram en stortingsmelding om villrein i 2023. Landbruksdirektoratet vil bli involvert i arbeidet. LMD kommer nærmere tilbake til dette.

2.3.11 Verktøy for beregning av klimagassutslipp i planlegging etter plan- og bygningsloven

Det vises til Kommunal- og distriktsdepartementets (KDDs) arbeid med å utvikle verktøy for beregning av klimagassutslipp i planlegging etter plan- og bygningsloven i samarbeid med berørte departement, jf. bl.a. Civitas rapport 22-001. KDD vil følge opp arbeidet med en arbeidsgruppe på direktoratsnivå, der Landbruksdirektoratet skal delta.

2.3.12 Oppfølging av nasjonale og europeiske samfunnsoppdrag

LMD koordinerer, i samarbeid med KLD, den nasjonale oppfølgingen av EUs samfunnsoppdrag for jordhelse og mat. I tillegg er det, i forbindelse med den nye Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, lansert et nasjonalt samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr med mål om at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene fra matsystemene. Departementet vil komme tilbake til Landbruksdirektoratet med eventuelle behov for bistand i videreutvikling og oppfølging av disse samfunnsoppdragene.

2.3.13 Utredning av særegen erstatningsordning etter offentlig pålegg i reindriften

Direktoratet bes utrede etablering av en særegen erstatningsordning som gjelder ved offentlig pålegg om avliving eller ulike bekjempelsestiltak, i tilfelle utbrudd av sykdom eller funn av smittestoffer innen reindriften jf. oppdrag gitt i eget brev av 1. desember 2022.

2.3.14 Oppfølging av grensereingjerder

Landbruksdirektoratet overtar fra 1. januar 2023 oppgavene knyttet til oppfølging av norsk-finsk reingjerdekonvensjon som Statsforvalteren i Troms og Finnmark har hatt. I tillegg overtar Landbruksdirektoratet ansvaret for vedlikehold av grensegjerder mot Russland.

2.3.15 Utvikling av Inn på tunet

I 2023 skal Landbruksdirektoratet vurdere eventuelle oppfølgingsbehov innenfor Inn på tunet, med utgangspunkt i resultatene fra Inn på tunet-løftet 2. Direktoratet skal fremover ha ansvaret for etablering og oppdatering av eventuelle veiledere på området.

2.3.16 Fordeling av overskuddet fra pengespill på hest

Den nye pengespilloven trer i kraft 1. januar 2023. Det legges i tråd med lovens forarbeider opp til at LMD skal gi forskrift om fordeling av overskuddet fra pengespill på hest. Utkast til slik forskrift ble sendt på høring 18. oktober 2022. Det var i høringen lagt opp til at Landbruksdirektoratet skal forvalte tilskuddsordningen.

2.3.17 Nasjonalt senter for fjellandbruk

Det skal etableres et nasjonalt senter for fjellandbruk på Løken gård i Øystre Slidre kommune. Landbruksdirektoratet skal forvalte tilskuddet som er bevilget til dette jf. omtale under kapittel 5.2.

2.3.18 Oppfølging av bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn

Landbruksdirektoratet skal bistå i oppfølgingen av bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn. For 2023 innebærer dette å delta i arbeidsgruppe i samarbeid med relevante myndigheter om ny definisjon av matsvinn/matavfall og foreslå egnet metodikk for datainnsamling og statistikkutvikling for matsvinn/matavfall, samt delta i arbeid med å vurdere tiltak og virkemidler som kan redusere mengden matavfall/matsvinn. Dette arbeidet skal gjøres i samarbeid med relevante myndigheter og andre aktører.

2.3.19 Beredskapslagring av matkorn

Landbruksdirektoratet skal utarbeide forslag til retningslinjer for beredskapslagring av matkorn jf. eget oppdragsbrev av 31. oktober 2022. Direktoratet skal levere rapport innen 20. februar 2023. Direktoratet må påregne oppgaver med oppfølging av rapporten og etablering av beredskapslager for matkorn.

2.3.20 Konkurranserefremmende tiltak i prisutjevningsordningen for melk

LMD vil følge opp evalueringen av de konkurranserefremmende tiltakene i prisutjevningsordningen for melk levert av Landbruksdirektoratet i 2022. Direktoratet må påregne oppgaver i forbindelse med dette arbeidet.

2.3.21 Endring av konservesordningen

Direktoratet skal forberede endringer av konservesordningen innenfor forskrift om administrative tollnedsettelse med frist for fastsettelse 1. juli 2023.

2.3.22 Innhold i nytt FM-nett

FM-nett lanseres på ny plattform i 2023. Landbruksdirektoratet vil få ansvar for å fylle den nye løsningen med innhold på landbruks- og matområdet.

2.3.23 Plan for utvikling av Landbruksdirektoratets nettsider

Direktoratet skal i 2023, med utgangspunkt i brukernes behov, lage en plan for utvikling av nettsidene.

3 Andre føringer og krav

3.1 Regjeringens fellesføringer

Følgende fellesføringer gjelder for budsjettåret 2023:

Lærlinger skal stå i et passende forhold til virksomhetens størrelse

Statlige virksomheter skal ha lærlinger knyttet til seg der tallet på lærlinger skal stå i et passende forhold til virksomhetenes størrelse. Virksomheter med mer enn 75 tilsatte skal til enhver tid ha minst én lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn én lærling. Virksomheten skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om tallet på lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at virksomheten arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidsrelevansmeldingen.

I årsrapporten for 2023 skal Landbruksdirektoratet rapportere følgende: Antall lærlinger, om det er vurdert å øke antallet lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Direktoratet skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, skal gjøre rede for årsakene til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.

Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. Landbruksdirektoratet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Landbruksdirektoratet skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, under dette om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der en benytter konsulenter i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen (og alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023, og opplyse om totalbeløp for kjøp av denne typen tjenester.

Virksomhetene skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

Landbruksdirektoratet skal vurdere mulighetene virksomheten har for å øke bruken av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljøer, som kan gi distriktpolitiske gevinster. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede tilsatte i virksomheten som ønsker dette. Desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med muligheten til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette grunngis

særskilt. Eksempel på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Landbruksdirektoratets ledelse har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i virksomheten etter drøfting med tilsatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

Presisering av håndtering av fellesføringer i tildelingsbrev og årsrapport vil kommuniseres i et eget rundskriv.

3.2 Likestilling og diskriminering

Etter likestillings- og diskrimineringsloven § 24 skal offentlige myndigheter arbeide for å fremme likestilling og hindre diskriminering i all sin virksomhet, og årlig redegjøre for hvordan de integrerer dette i sitt arbeid. Redegjørelsen skal gis i årsrapporten. Videre skal virksomheten aktivt informere LMD dersom lover, budsjetter eller andre gitte premisser kan føre til diskriminering i virksomhetens virke.

3.3 Premiemodell for pensjon

Det ble fra 2022 innført en virksomhetsspesifikk og hendelsesbasert premiemodell for betaling av pensjonspremie for statlige virksomheter. Landbruks- og matdepartementet ber om at virksomhetene har oppmerksomhet på hvilke faktorer som påvirker pensjonskostnadene, og eventuelt setter i verk tiltak for at disse ikke stiger vesentlig ut over det nivået som ble kompensert.

3.4 Reisekostnader

Koronapandemien har medført mindre reising og mer digital samhandling. Selv om reiseaktiviteten vil øke noe igjen på sikt, vil nivået på reiseaktiviteten trolig være varig redusert sammenlignet med før pandemien inntraff. Dette vil redusere reisekostnader og spare reisetid for de ansatte. Som følge av dette er det foretatt en reduksjon av budsjetttrammene til alle statlige virksomheter. For Landbruksdirektoratet innebærer dette en reduksjon på 754 000 kroner i 2023 jf. Prop. 1 S (2022–2023) kap. 1142 post 01.

3.5 Tillitsreformen

LMD viser til tidligere dialog om tillitsreformen og Landbruksdirektoratets innspill av 19. oktober 2022 om oppfølging av reformen. Direktoratet skal med bakgrunn i dette videreføre arbeidet med tillitsreformen i 2023. Som en del av regjeringens arbeid med tillitsreformen, ønsker departementet dialog med Landbruksdirektoratet med sikte på å videreutvikle en god balanse mellom tillit og kontroll i etatsstyringen. Regjeringens ambisjon er å ta bort eventuelle unødvendige rapporterings- og dokumentasjonskrav.

4 Budsjettvedtak

Følgende beløp stilles til disposisjon for Landbruksdirektoratet i 2023:

4.1.1 Utgifter

Kap.	Post	Formål	Kroner
1137		Forskning og innovasjon	
	54	Næringsrettet matforskning m.m.	190 000 000
1138		Støtte til organisasjoner m.m.	
	73	Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 000 000
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante-, og skogstregenetiske ressurser, <i>kan overføres</i>	7 040 000
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, kan overføres	1 466 000
1142		Landbruksdirektoratet	
	01	Driftsutgifter	245 034 000
	20	Spesielle driftsutgifter, beredskapslagring av korn	20 000 000
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 051 000
	50	Arealressurskart	7 583 000
	60	Tilskudd til veterinærdekning	184 229 000
	70	Tilskudd til fjellstuer	815 000
	71	Tiltak for bærekraftig reindrift, kan overføres	4 992 000
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	520 000
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000
	75	Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 124 000 000
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	470 000 000
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	0
	80	Radioaktivitetstiltak	0
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	89 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	4 943 000
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	51 174 000
	73	Tilskudd til skog, klima og energitiltak, <i>kan overføres</i>	40 202 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	14 250 000
	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 058 553 000
	70	Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	335 100 000
	71	Tilskudd ved avlingssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	96 500 000
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	5 381 935 000
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	14 195 545 000
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	319 861 000
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 679 065 000
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen	
	51	Tilskudd til utviklings- og investeringsfondet	59 700 000
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	7 300 000
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	108 700 000
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 300 000
0471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	Uten beløp

4.1.2 Inntekter

Kap.	Post	Formål	Kroner
4142		Landbruksdirektoratet	
	01	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	47 853 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	85	Markedsordningen for korn	50 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukt	190 000 000

Det tas forbehold om endringer i tildelinger som følge av eventuelle endringer i statsbudsjettet for 2023.

5 Nærmere omtale av tildeling (og fondsramme) for 2023

5.1 Tildeling under kap. 1142/4142 post 1 driftsutgifter og driftsinntekter

Kap. 1142 post 01

Bevilgningen på 245 034 000 kroner er forutsatt å dekke Landbruksdirektoratets driftsutgifter. LMD vil komme tilbake til virkning av lønnsoppgjør i løpet av høsten 2023. Sammenlignet med 2022-budsjettet er bevilgningen økt som følge av lønns- og prisvekst. Bevilgningen er redusert som følge av overføring av statistikk om matsvinn til SSB, ny premiemodell for pensjon, samt effektiviseringsforventninger knyttet til leieforhold, jobbreiser og innkjøp av varer og tjenester.

Hoveddelen av de administrative utgiftene, inkludert ordinære utviklingskostnader, er budsjettet under post 01. Under kap. 1150, post 21, kan det dekkes kostnader i forbindelse med utvikling av fagsystemer, evalueringer og arbeidsgrupper, jf. omtale i kap. 5.2. For å kunne ha nødvendig fleksibilitet, kan det likevel fortsatt i noen tilfeller være aktuelt å dekke utviklings- og utredningskostnader over tilskuddsordningene, jf. omtale under kap. 1150 i Prop. 1 S (2022–2023). Dette skal tas opp med LMD på forhånd, dersom det ikke følger av fullmakter gitt i vedtak eller i tildelingsbrev.

Utredningsoppdrag og juridisk bistand i forbindelse med markedsordningen for melk, kan dekkes over prisutjevningsordningen for melk (PU). Før eventuell belastning av PU, skal saken forelegges departementet. Utgifter til revisjon av PU dekkes over PU.

IKT

Vedlikehold og drift av skogfondsordningen

Inntil 2 400 000 kroner kan belastes sentralt inntrukne rentemidler til vedlikehold og utvikling av fagsystemene for skogordningene.

Kap. 4142 post 01

Det er budsjettet med inntekter på 47 853 000 kroner. Dette er driftsinntekter som Landbruksdirektoratet har i forbindelse med administrasjon av LUF og andre fond (dekkes av fondsmidler), saker for Omsetningsrådet (dekkes av omsetningsavgiften), forvaltning av prisutjevningsordningen for melk (PU) (dekkes av PU), forvaltning av kvoteordningen for melk (dekkes av overproduksjonsavgiftsmidler som følge av produksjon ut over melkekvote), og oppgaver knyttet til forskningsavgiften (dekkes av avgiftsmidler).

5.2 Forvaltning av tilskuddsordninger og erstatningsordninger

Landbruksdirektoratet skal til enhver tid ha oversikt over hvor stor del av bevilgningene som er kommet til utbetaling, og hvor stor del som er bundet opp i bindende tilsagn som ikke er kommet til utbetaling. Direktoratet skal påse at samlet utbetaling og tilsagn ikke overskrider beløpene som her stilles til disposisjon for hver enkelt ordning, med tillegg av eventuelt overført beløp fra forrige budsjettår. I den grad ubrukte midler fra 2022 kommer i tillegg, vil dette bli meddelt i eget supplerende tildelingsbrev på et senere tidspunkt.

Tilskuddsordningene skal forvaltes i samsvar med generelle bestemmelser og krav i økonomiregelverket og virksomhetsinstruksen. Landbruksdirektoratets ansvar for å forvalte delegerte tilskuddsordninger omfatter også ansvaret for å sikre at pengekrav ikke foreldes, enten gjennom avtaler om utsatt foreldelsesfrist, eller gjennom å ta ut forliksklage. Dette omfatter også saker som er under endelig behandling i departementet. Departementet ber Landbruksdirektoratet særlig om å være oppmerksom på foreldelse som kan inntre som følge av HR-2021-2571.

Landbruksdirektoratet kan fastsette nærmere regler mv., som er nødvendig for forvaltningen av ordningene, innenfor det som departementet har fastsatt og det som framgår av dette tildelingsbrevet. Tilskuddsforvaltningen må baseres på virksomhetens vurdering av risiko og vesentlighet, og skal være en integrert del av direktoratets arbeid med risikostyring.

Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.

Post 73 Nasjonalt senter for fjellandbruk

Det er bevilget 4 000 000 kroner til et Nasjonalt senter for fjellandbruk på Løken gård i Øystre Slidre kommune. Landbruksdirektoratet skal forvalte dette tilskuddet. Målet med et nasjonalt senter for fjellandbruk er å fremme et lønnsomt og bærekraftig landbruk i fjellområdene, med utgangspunkt i fjellbygdenes særtrekk og fortrinn.

Øystre Slidre kommune overtok eierskapet til gården fra staten 3. januar 2023. Kommunen skal ha hovedansvaret for etableringen av senteret, og deler av tilskuddet for 2023 kan etter søknad, dekke kommunens arbeid med tilrettelegging og etablering av senteret. Tilskuddet kan først utbetales etter at spørsmålet om konsesjon for eiendommen er avklart. Tilskuddet skal ellers utbetales til en driftsorganisasjon for senteret. Deler av tilskuddet kan nyttes til organisasjonens leie av areal og bygninger på Løken gård.

Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer

Post 70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante-, og skogtregenetske ressurser

Det er bevilget 7 040 000 kroner. Av beløpet skal minimum 6 300 000 kroner gå som tilskudd til tiltak og prosjekter for forvaltning av genetiske ressurser og 500 000 kroner øremerkes til Genbanken for verpehøns (Hvam). Tilskuddet skal tildeles i tråd med forskrift om tilskudd til genressurstiltak, husdyr, planter og skogtrær fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 18. desember 2017. Landbruksdirektoratet skal vurdere eventuelle søknader om tilskudd til tiltak som omfatter genressurser innen mikroorganismer og virvelløse dyr i tråd med tiltaksplan for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser.

For søknadsomgangen for tilskudd til genressurstiltak i 2023, skal Landbruksdirektoratet over denne posten dekke Norges kontingent i de europeiske genressursnettverkene Euforgen, ECPGR og ERFPP.

Det kan også på posten overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) fra 2023 til 2024 på inntil 8 200 000 kroner (tilsagnsfullmakt).

Post 71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak

Det er satt av 1 466 000 kroner til tilskudd til kommunale jordvernstrategier. Nærmere rammer, utlysning og oppfølging skal gjøres i dialog med departementet.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 20 Spesielle driftsutgifter, beredskapslagring av korn

Det er bevilget 20 000 000 kroner til etablering av en ordning med beredskapslagring av matkorn tilsvarende 2-3 måneders forbruk. Målet er beredskapslagring av matkorn skal etableres høsten 2023. Av bevilgningen kan inntil 300 000 kroner brukes til kjøp av tjenester i forbindelse med utredning med frist 20. februar 2023.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold

Det er bevilget 12 051 000 kroner. Det tildeles 3 000 000 kroner til arbeidet med nye fagsystemer for reindriftsforvaltningen. For øvrig skal posten dekke utgiftene til oppfølging av Norges ansvar ved gjennomføring av ny reingjerdekonvensjon med Finland og for konvensjonsgjerdene mot Sverige, Finland og Russland. Posten skal også dekke utgiftene til oppfølging av reinbeiteavtaler i Rørosregionen og til vedlikehold av gjerdene i Hemsedal og Lærdal. I tillegg skal posten dekke eventuelle erstatningskrav fra finske og russiske myndigheter i samsvar med gjeldende reingjerdekonvensjon og avtaler.

Departementet ber om at direktoratet prioriterer ferdigstillelse av konvensjonsgjerder i henhold til reingjerdekonvensjon mellom Norge og Finland. Direktoratet skal videre prioritere oppføring og vedlikehold av gjerder mot Russland, vedlikehold av gjerder mot Finland og Sverige, samt vedlikehold av sperregjerder i Rørosregionen og vedlikehold av CWD-gjerdet i Mørkedalen. Direktoratet skal fordele midler til nødvendig vedlikehold til Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Nordland. Fra 1. januar 2023 skal Landbruksdirektoratet overta de oppgavene Statsforvalteren i Troms og Finnmark i dag har etter norsk-finsk reingjerdekommissjon, i tillegg til ansvaret for å følge opp vedlikehold av grensegjerder i henhold til overenskomsten med Russland, jf. punkt 2.3.12. Det settes av inntil 800 000 kroner av bevilgningen over posten til Landbruksdirektoratets arbeid med oppfølging og vedlikehold av grensegjerder.

Post 50 Arealressurskart

Det er bevilget 7 583 000 kroner i støtte til vedlikehold av arealressurskart (AR5) som gir næringsdrivende og forvaltningen tilgang til arealinformasjon av høy kvalitet. Midlene tildeles NIBIO. Landbruksdirektoratet skal utforme brev med krav til rapportering m.m.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning

Det er bevilget 184 229 000 kroner i tilskudd til veterinærdekning, herav 144 001 000 kroner til vaktgodtgjøring, 5 946 000 kroner til administrative kostnader i kommunene og 34 282 000 kroner til stimulerings tiltak i kommunene. Kommuner kan bruke ubenyttet administrasjonstilskudd til godtgjørelse for vakt. Midlene til vaktgodtgjøring skal fordeles til kommunene ut fra fastlagt vaktinndeling og vaktopplegg. Stimuleringsstilskuddet skal fordeles til fylkene slik departementet har fastsatt nedenfor. Statsforvalteren kan bestemme hvilke kommuner som skal kunne få stimuleringsmidler i tråd med retningslinjer fra Landbruksdirektoratet. Direktoratet gis også fullmakt til å fordele inntil 823 000 kroner til Statsforvalteren i Troms og Finnmark, som kan brukes til å sikre tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester på Svalbard. Eventuelle midler som ikke kommer til anvendelse på Svalbard, kan omfordeles til fylkene.

Fordeling av stimuleringsstilskuddet (kroner):

- Innlandet – 3 120 000
- Viken – 891 000
- Vestfold og Telemark – 1 063 000
- Agder – 1 131 000
- Rogaland – 583 000
- Vestland – 6 342 000
- Møre og Romsdal – 3 360 000
- Trøndelag – 5 382 000
- Nordland – 5 828 000
- Troms og Finnmark - 5 759 000
- Svalbard – 823 000

Post 70 Tilskudd til fjellstuer

Det er bevilget 815 000 kroner.

Post 71 Tiltak for bærekraftig reindrift

Det er bevilget 4 992 000 kroner til å finansiere ulike tilpasninger og tiltak for å legge til rette for en bærekraftig reindrift. Reintelling og oppfølging av godkjente bruksregler er sentrale tiltak, i tillegg til kontrolltiltak rettet mot grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige. Fra 2023 omfatter denne posten også tiltak ved radioaktivitet.

Inntil 2 000 000 kroner fra denne posten skal benyttes til arbeidet med digitalisering av reindriftsforvaltningen. Landbruksdirektoratet skal, på bakgrunn av vurderinger fra statsforvalteren, prioritere midler til følgende tiltak som gjennomføres av statsforvalteren:

1. Oppfølging og gjennomføring av tiltak for å bidra til at svensk reindrift i Norge utøves i tråd med norsk lov, og til å gi den norske reindriften forutsigbare driftsvilkår.
2. Gjennomføring av kontrolltiltak

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite

Det er bevilget 520 000 kroner til dekning av erstatninger ved ekspropriasjon av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. forutsetningene i overskjønn hjemlet av Frostating lagmannsrett 2.

september 1999, og beiteleie i samsvar med inngåtte reinbeiteavtaler i Trollheimen. Posten er en overslagsbevilgning.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon

Det er bevilget 55 610 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning. Tiltak for å redusere innholdet av radioaktivitet hos storfe og småfe på utmarksbeite som følge av atomulykken i Tsjernobyl blir også dekket over denne posten. Landbruksdirektoratet kan, etter søknad og i spesielt krevende saker, dekke hele eller deler av statsforvalterens kostnader ved kjøp av spesialistvurderinger som trengs for å behandle erstatningssakene på denne posten. Landbruksdirektoratet skal i 2023 videreføre arbeidet med å sikre tilgangen på giesesalt og saltslikkesteiner til beredskapslager for bruk til beitedyr for å redusere opptak av radioaktivt cesium fra utmarksbeite. Av bevilgningen kan direktoratet belaste administrative kostnader med inntil 2 300 000 kroner i forbindelse med anskaffelsen og arbeidet med EU-godkjenning av giesesalt etter avtale med LMD.

Post 74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt

Det er bevilget 1 000 000 kroner.

Post 75 Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømudgifter

Det er bevilget 1 124 000 000 kroner. Ordningen var ny i 2022. Formålet med ordningen er å bidra til at norsk matproduksjon og norsk produksjon i veksthus kan opprettholdes til tross for ekstraordinære strømudgifter. I budsjettvedtak av 21. desember 2022 samtykket Stortinget til at bevilgningen under posten kan overskrides med 40 000 000 kroner mot tilsvarende innsparing på kap. 1142, post 77, i forbindelse med at maksimalgrensen for støtteberettiget forbruk på 60 000 kWt per måned videreføres ut andre kvartal 2023. Av bevilgningen kan inntil 10 400 000 kroner brukes til administrative kostnader i forbindelse med ordningen jf. brev fra LMD av 23. november 2022. Posten er en overslagsbevilgning.

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold

Det er bevilget 470 000 000 kroner. En mindre del av bevilgningen kan brukes til administrative kostnader. Eventuelle belastninger av administrasjonskostnader skal avklares med LMD. Det er usikkert hvordan utbetalingene vil fordele seg mellom år og det er derfor gitt en tilsagnsfullmakt på 400 000 000 kroner.

Post 78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold

Det er ikke gitt bevilgninger på posten for 2023. Det legges til grunn at det ved årsskiftet 2023/2024 fortsatt vil være tilsagn basert på tidligere, overførbare bevilgninger der hele beløpet ikke er utbetalt. Det er derfor gitt en tilsagnsfullmakt på 25 000 000 kroner. Posten omfatter i hovedsak omstillingsmidler forvaltet av Innovasjon Norge, men også midler til arbeidsrettet kompetanseheving forvaltet av Landbruksdirektoratet.

Post 80 Radioaktivitetstiltak

Det er ikke gitt bevilgninger på posten for 2023. Bevilgningen er flyttet til kapittel 1142 post 71, som fra 2023 også skal dekke tiltak ved radioaktivitet jf. omtale over.

Kap. 1148 Naturskade – erstatninger

Post 71 Naturskade - erstatninger

Det er bevilget 89 400 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning. Bevilgningen skal dekke innfrielse av både utestående tilsagn fra tidligere år og nye tilsagn. I tillegg skal bevilgningen dekke kostnader ved taksering av skader, informasjons- og kompetansetiltak og andre tiltak som bidrar til å redusere skadevirkningene av framtidige naturulykker eller øker virkningen av de ressursene som blir nyttet på naturskadeområdet. Bevilgningen skal også dekke nødvendige utgifter til ekstrahjelp, og vedlikehold og utvikling av IKT-system for ordningen. I tillegg skal utgifter til Klagenemnda dekkes over posten.

Det kan under posten overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) fra 2023 til 2024 på inntil 49 400 000 kroner (tilsagnsfullmakt).

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket

Post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket

Det er bevilget 51 174 000 kroner til infrastruktureltiltak i skogbruket, der den nærmere fordelingen av midlene til skogsvegformål og tømmerkaier skal skje i samråd med departementet. Revisjon av Normaler for landbruksveier - med byggebeskrivelse, jf. oppdrag 2.3.6. kan, etter nærmere avtale med departementet, belastes posten. Bevilgningen skal dekke innfrielse av nye tilsagn og utestående tilsagn fra tidligere år som kommer til utbetaling i 2023. Det kan under posten overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) fra 2023 til 2024 på inntil 104 200 000 kroner (tilsagnsfullmakt).

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak

Det er bevilget 40 202 000 kroner for oppfølging av klimatiltak i skog. Dersom det blir lavere aktivitet enn tidligere år på noen av de etablerte tiltakene under ordningen, kan midlene nyttes til andre tiltak for økt CO₂-opptak i tråd med omtalen i Regjeringens klimastatus og -plan, jf. særskilt vedlegg til KLDs Prop. 1 S (2022–2023). Fordeling av midlene mellom tiltakene gjøres ellers på grunnlag av utviklingen i søknadstilfanget og erfaringene fra forvaltningen av tiltakene under ordningene i perioden 2017–2022 og nærmere dialog med departementet.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen mm.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det er tildelt 14 250 000 kroner, herunder 2 000 000 kroner til modernisering av eStil RMP, 9 100 000 kroner til eStil PT, 1 500 000 kroner til ny IKT-løsning for tilskudd og avgifter på egg, 650 000 kroner til å automatisere innhenting av opplysninger fra NAV for avløsning ved sykdom og fødsel, 500 000 kroner til nye IKT-løsninger for kornavregninger og oppfølging av målpris innenfor grønt- og kjøttområdet, samt 500 000 kroner til utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag om årsaker til matsvinn.

Post 70 Markedstiltak

Det er bevilget 335 100 000 kroner:

- 70.11 Tilskudd til markedstiltak grøntsektoren

- Det er bevilget 35 900 000 kroner. Midlene tildeles Omsetningsrådet. Det forutsettes at Omsetningsrådet anvender midlene i samsvar med forutsetningene i jordbruksoppjøret.
- 70.12 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen
 - Det er bevilget 255 200 000 kroner.
- 70.13 Tilskudd til avrensordningen poteter
 - Det er bevilget 44 000 000 kroner, herav 22 500 000 kroner til potetsprit og 21 500 000 kroner til potetstivelse.

Post 71 Tilskudd ved avlingssvikt

Det er bevilget 96 500 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning og gjelder tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon.

Post 73 Pristilskudd

Det er bevilget 5 381 935 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning:

- 73.11 Pristilskudd ull og skinn:
 - Det er bevilget 108 000 000 kroner. Landbruksdirektoratet er ansvarlig for differensieringen av tilskuddssatsene på de ulike kvalitetene av ull og skinn.
- 73.13 Pristilskudd melk:
 - Det er bevilget 729 700 000 kroner, herav 70 000 000 kroner til grunntilskudd geitemelk og 659 700 000 kroner i distriktstilskudd til all melk.
- 73.15 Pristilskudd kjøtt:
 - Det er bevilget 1 707 435 000 kroner, herav 90 100 000 kroner til grunntilskudd (sau/lam og geit/kje), 438 900 000 kroner til kvalitetstilskudd (storfe), 673 300 000 kroner til distriktstilskudd og 505 135 000 kroner i tilskudd til lammeslakt og kjeslakt.
- 73.16 Distriktstilskudd egg
 - Det er bevilget 5 500 000 kroner.
- 73.17 Pristilskudd grøntsektoren
 - Det er bevilget 288 400 000 kroner. Underposten omfatter 280 600 000 kroner til grønt og 7 800 000 kroner til potetproduksjon i Nord-Norge.
- 73.18 Frakttilskudd
 - Det er bevilget 446 500 000 kroner. Dette omfatter 170 000 000 kroner til frakt av kjøtt, 8 300 000 kroner til frakt av egg og 268 200 000 kroner til frakt av kraftfôr og råvare til kraftfôr.
- 73.19 Pristilskudd korn
 - Det er bevilget 2 096 400 000 kroner. Underposten omfatter ordningene prisnedskrivning og matkorntilskudd.

Post 74 Direkte tilskudd

Det er bevilget 14 195 545 000 kroner:

- 74.11 Driftstilskudd melk og kjøtt
 - Det er bevilget 2 483 700 000 kroner. Av beløpet er det avsatt 669 200 000 kroner til kjøttproduksjon og 1 814 500 000 til melkeproduksjon.
- 74.14 Tilskudd til husdyr

- Det er bevilget 4 069 645 000 kroner. Av beløpet er det avsatt 4 043 945 000 kroner til tilskudd til husdyr og 25 700 000 kroner til genbevaring av husdyrraser.
- 74.16 Beitetilskudd
 - Det er bevilget 1 349 000 000 kroner fordelt med 866 700 000 kroner for dyr på utmarksbeite og 482 300 000 kroner i generelt beitetilskudd.
- 74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd
 - Det er bevilget 5 360 500 000 kroner fordelt med 2 337 900 000 kroner til kulturlandskapstilskudd og 3 022 600 000 kroner til arealtilskudd.
- 74.19 Tilskudd til regionale miljøprogram
 - Det er bevilget 786 100 000 kroner. Midlene fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren i fylkene.
- 74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk
 - Det er bevilget 146 600 000 kroner. Disse er fordelt med 82 100 000 kroner til i husdyrtilskudd og 64 500 000 kroner i arealtilskudd.

Post 77 Utviklingstiltak

Det er bevilget 319 861 000 kroner:

- 77.11 Tilskudd til dyreavl m.m.
 - Det er bevilget 106 245 000 kroner, fordelt med 30 600 000 kroner til semintjenester, 61 300 000 kroner til veterinære reiser og 14 345 000 kroner til søknadsberettigede avlsorganisasjoner. Landbruksdirektoratet skal innhente uttalelse fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag om tilskudd til avlsorganisasjoner.
- 77.12 Tilskudd til frøavl m.m.
 - Det er bevilget 29 060 000 kroner. Ordningen omfatter pristilskudd, arealtilskudd og lagringstilskudd med en samlet ramme på 20 060 000 kroner og 9 000 000 kroner til tilskudd til beredskapslagring av såkorn.
- 77.13 Tilskudd til rådgivning
 - Det er bevilget 108 000 000 kroner. Utover midlene til Norsk Landbruksrådgivning (NLR) er det satt av 1 000 000 kroner til Norsk Gartnerforbunds arbeid med energirådgivning.
- 77.15 Tilskudd til kvalitetstiltak
 - Det er bevilget 55 856 000 kroner til følgende tiltak:
 - Utvikling av plantemateriale, nordisk – 2 400 000 kroner.
 - Utvikling av plantemateriale, oppformering - 12 875 000 kroner, herav 11 375 000 kroner til Sagaplant og 1 500 000 kroner til NMBU.
 - Utvikling av plantemateriale, Graminor – 26 660 000 kroner.
 - Kvalitetstiltak settepotetavl – 13 921 000 kroner.
- 77.17 Tilskudd til fellesanlegg for frukt
 - Det er bevilget 20 700 000 kroner.

Post 78 Velferdsordninger

Det er bevilget 1 679 065 000 kroner:

- 78.11 Tilskudd til avløsning

- Det er bevilget 1 335 367 000 kroner.
- 78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m.
 - Det er bevilget 168 100 000 kroner.
- 78.14 Tilskudd til sykepengeordningen.
 - Det er bevilget 36 900 000 kroner. Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til Folketrygdfondets kap. 5700, post 71 (trygdeavgift).
- 78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen.
 - Det er bevilget 70 748 000 kroner. Midlene fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren i fylkene, som fordeler midlene videre mellom avløserlagene.
- 78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordningen.
 - Det er bevilget 67 950 000 kroner.

Kap. 4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 85 Markedsordningen for korn

Det er budsjettert med 50 000 kroner i inntekter på posten i 2023. Posten omfatter inntekter fra prisutjevningsbeløp på kraftfôrråvarer.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen

Post 72 Tilskudd til organisasjonsarbeid

Det er bevilget 7 300 000 kroner i organisasjonstilskudd til Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL). Landbruksdirektoratet utformer tilskuddsbrev med krav til rapportering m.m. Kopi av NRLs rapportering oversendes departementet.

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Det er bevilget 108 700 000 kroner fordelt på disse ordningene:

- Tilskudd til reinbeitedistrikt og reinlag – 28 100 000 kroner.
- Produksjonspremie – 41 800 000 kroner.
- Kalveslaktetilskudd – 24 600 000 kroner.
- Simleslaktetilskudd – 5 000 000 kroner.
- Særskilt driftstilskudd til ungdom – 2 200 000 kroner.
- Etableringstilskudd – 5 200 000 kroner.
- Ektefelle- og samboertilskudd – 900 000 kroner.
- Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel – 900 000 kroner.

Post 79 Velferdsordninger

Det er bevilget 4 300 000 kroner fordelt på disse ordningene:

- Tidligpensjon – 2 500 000 kroner.
- Tilskudd for avløsning ved svangerskap/fødsel – 1 300 000 kroner.
- Tilskudd til sykepengeordningen i reindriften – 500 000 kroner – Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til Folketrygdfondets kap. 5700, post 71 (trygdeavgift).

5.3 Fond

Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret, herunder regnskapsføreransvaret, for følgende statlige fond:

- Landbrukets utviklingsfond (LUF)
- Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter
- Utviklingsfondet for skogbruket
- Reindriftens utviklingsfond (RUF)

Når det gjelder administrative kostnader ved forvaltning av fond, gjelder det generelt at administrative kostnader dekkes av fondet der vedtektene gir grunnlag for det.

Betalingsformidling fra fondene skal skje gjennom statens konsernkontoordning. Tilsagn om tilskudd gitt av departementet forutsettes også utbetalt og regnskapsført av Landbruksdirektoratet. Direktoratet skal overføre midlene fra statsbudsjettet til de enkelte fond, slik at fondene til enhver tid har en positiv saldo til statskassen. Overføringene bes foretatt i halvårlige terminer, i januar og juli. Der fondsmidlene finansierer tilskuddsordninger, gjelder det som er omtalt i kap. 5.2 (innledningen) om forvaltning av tilskuddsordninger.

Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Når det gjelder ordninger over LUF som forvaltes av Innovasjon Norge (IN), skal Landbruksdirektoratet utbetale midler fra LUF til IN i terminer 4 – 6 ganger pr. år. Det skal legges opp til regelmessig avstemming av fondsregnskapet og INs regnskap.

Landbruksdirektoratet må vektlegge kontakten med IN for å sikre god samhandling og avstemming av regnskapene. IN forvalter også midler over Reindriftens utviklingsfond (RUF) til Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping for driftsåret 2022/2023. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene, til sammen 8 200 000 kroner, til IN 2 ganger pr. år.

Kapitalsituasjonen og likviditetsutviklingen for LUF må holdes under oppsyn. Ordninger med store ubenyttede rammer må gjennomgås. For tilskuddsordninger som forvaltes av Landbruksdirektoratet, statsforvalteren og Innovasjon Norge, er det fra 2023 foreslått å inndra ubenyttede rammer ved årsskifte i det påfølgende året. Landbruksdirektoratet, som administrativ forvalter av fondet, skal følge opp forslaget og kvalitetssikre inndragningene på de enkelte ordninger.

Det er fra LUF bevilget 66 000 000 kroner til Stiftelsen Norsk Mat. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene til stiftelsen i to utbetalinger. Stiftelsen mottar oppdragsbrev fra LMD.

Det er fra LUF bevilget 17 000 000 kroner til drift av Nasjonal modell for voksenagronomen. Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til fylkeskommunene i henhold til oppdragsbrev fra LMD til fylkeskommunene. LMDs søknadsbehandling vil etter planen skje i februar 2023.

Det er fra LUF bevilget 40 000 000 kroner til regionale tilretteleggingstiltak i landbruket, 17 000 000 kroner til områderettet satsing på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord, 14 000 000 kroner til regionale tilskudd til rekruttering og kompetanseheving og 14 700 000 kroner til regionale kompetansenettverk for lokalmat. Samtlige ordninger forvaltes av

fylkeskommunene. Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til fylkeskommunene i henhold til oppdragsbrev fra LMD til fylkeskommunene.

Det er fra LUF bevilget 3 000 000 kroner til Fjellandbruket. Statsforvalteren i Trøndelag har et koordinerende ansvar for forvaltningen av midlene til Fjellandbruket. Midlene fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalterne. Vedtak om tilskudd gitt av statsforvalteren utbetales av Landbruksdirektoratet.

Det er bevilget 1 500 000 kroner over LUF og 1 500 000 kroner over RUF til ordningen med konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen berørt part. Statsforvalteren i Trøndelag forvalter ordningen. Landbruksdirektoratet overfører bevilgningen fra RUF til LUF slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF.

Midler til forskning

Landbruksdirektoratet har sekretariatsansvar for styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og styret for Forskningsmidler over jordbruksavtalen. Det er viktig at det videreutvikles et godt samarbeid og en formålstjenlig ansvarsdeling mellom styrene og Norges forskningsråd. Midler i Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter budsjetteres i statsbudsjettet på kap. 1137, post 54, og kap. 5576, post 70. Styret for fondet disponerer midlene, jf. årlig brev fra LMD om budsjett for kommende år. Forskningsmidlene over jordbruksavtalen (LUF) disponeres av styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen. Avtalepartenes prioriteringer for bruken av midlene framgår av kap. 7.3.6 i Prop. 120 S (2021-2022), jf. brev av 30. november 2022 fra LMD til avtalestyret.

Andre fond

Landbruksdirektoratet har regnskapsføreransvaret for følgende fond:

- Sentralt inntrukne rentemidler fra skogfondsordningen
- Prisutjevningsordningen for melk
- Kvoteordningen for melk
- Fond under Omsetningsrådet.

Fondsbevilgninger

Kap.1137 Forskning og innovasjon

Post 54 Næringsrettet matforskning mv.

Det er bevilget 190 000 000 kroner, jf. omtale under *Midler til forskning*.

Kap. 5576 Sektoravgifter under LMD

Post 70 Forskningsavgift på landbruksprodukter

Posten omfatter inntekter, 190 000 000 kroner, fra forskningsavgiften på landbruksprodukter, og har en motsvarende utgiftspost under kap. 1137, post 54, jf. omtale ovenfor.

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket

Post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket

Det er bevilget 4 943 000 kroner.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Midlene over posten, 2 058 553 000 kroner, bevilges til LUF. For 2023 har LUF-midlene en tilskuddsramme på 2 321 000 000 kroner, jf. tabell 5.11 i Prop. 1 S (2022–2023). I tillegg kommer utbetalingsansvar for rentestøtteordningen på 10 000 000 kroner og 4 000 000 kroner til Landbruksdirektoratets administrasjon av fondet.

Av tiltakene i tabell 5.11 i Prop. 1 S (2022–2023) har Landbruksdirektoratet forvaltningsansvar for disse:

Nasjonale tilretteleggingsmidler

Det er bevilget 16 000 000 kroner.

Inn på tunet-løftet del 2

Det er ikke bevilget midler for 2023.

Forskning og utvikling

Det er bevilget 77 000 000 kroner, jf. omtale under *Midler til forskning*.

Prosjektet PRESIS

Det er bevilget 4 000 000 kroner. Landbruksdirektoratet utbetaler midlene til NIBIO. Direktoratet deltar i styringsgruppen for prosjektet. Instituttet skal avlevere en årlig rapport til direktoratet om prosjektet.

Skogbruk

Landbruksdirektoratet skal forvalte 237 millioner kroner av midlene til skogbruk over LUF fordelt på følgende tiltak: Det er avsatt 208 millioner kroner til nærings- og miljøtiltak i skogbruket som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler rammer videre til kommunene, som forvalter midlene. Midlene fordeles med 113 millioner kroner til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. og 90 millioner kroner til skogkultur og andre tiltak.

Av rammen til nærings- og miljøtiltak er 5 millioner kroner øremerket til miljøtiltak for 2023. Det er avsatt 29 millioner kroner til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer, herav 25,5 millioner kroner som fordeles i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Av bevilgningen skal Landbruksdirektoratet overføre 1 000 000 kroner til NIBIO til AR5 på skogarealer. I tillegg kan inntil 2 500 000 kroner brukes til drift og videreutvikling av Skogportalen og SBASE, videreutvikling av opplegg for miljøregistreringer i skog og videre bruk av SR-16 i skogbruksplanlegginga. Det er også behov for å utvikle fagsystemet ØKS for mer effektiv forvaltning av ordningen.

Det er avsatt 6 millioner kroner til kystskogbruket. Midlene tildeles fylkeskommunene i oppdragsbrev fra LMD.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Det er bevilget 170 000 000 kroner som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler midlene videre til kommunene. Avsetningen til ordningen er økt med 23 000 000 kroner. Kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden skal ha en større del av økningen, slik at kommunen kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak.

Drenering

Det er bevilget 68 000 000 kroner som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler midlene videre til kommunene.

Klimasmart landbruk

Det er bevilget 10 000 000 kroner.

Tilskudd til tiltak i beiteområde

Det er bevilget 31 000 000 kroner under ordningen. Av rammen er 1 000 000 kroner øremerket til Norsk sau og geit sitt arbeid med rådgivning av beitelagene. 6 500 000 kroner er øremerket ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av kampen mot CWD. Forvaltningen av CWD-midlene beholdes på statsforvalternivå (Statsforvalteren i Oslo og Viken). 23 500 000 kroner fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren.

Handlingsplan for plantevernmidler

Det er bevilget 14 000 000 kroner.

Klima- og miljøprogram

Det er bevilget 37 000 000 kroner til utviklingstiltak og informasjonstiltak på klima- og miljøområdet. Landbruksdirektoratet og statsforvalteren forvalter midlene. 7 000 000 kroner settes av til fylkesvise tiltak som fordeles i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Øvrige avsetninger forvaltes av Landbruksdirektoratet jf. føringer gitt i Prop. 120 S (2021–2022).

Biogass

Det er bevilget 13 000 000 kroner.

Tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruk og verdensarvområder

Det er bevilget 25 000 000 kroner som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler rammene videre til kommunene. Bevilgningen må ses i sammenheng med Klima- og miljødepartementets midler til disse tiltakene.

Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk

Det er bevilget 15 000 000 kroner.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen

Post 51 Tilskudd til Reindriften utviklingsfond

Det er bevilget 59 700 000 kroner. På bakgrunn av fondets økonomiske situasjon er tildelingsrammen satt lik bevilgningsrammen. I reindriftsavtalen 2022/2023 har avtalepartene satt av 50 000 000 kroner til følgende ordninger:

- Konfliktforebyggende tiltak – 1 500 000 kroner
- Utviklingsprogrammet, reindriftsavtalens andel – 8 200 000 kroner
- Fagbrevordningen – 3 500 000 kroner
- Markedstiltak – 5 000 000 kroner
- Pramming av rein – 5 500 000 kroner
- Lærings- og omsorgsbaserte tjenester – 3 000 000 kroner
- Oppfølging og kontroll av optisk klassifisering av rein 500 000 kroner
- Beredskapsfond – 5 500 000 kroner
- Møtegodtgjørelse beredskapsutvalg – 500 000 kroner
- Frakttilskudd – 2 500 000 kroner
- Rapportering av slaktet rein – 300 000 kroner
- HMS-arbeid i reindriften – 2 000 000 kroner
- Reindriftens arealbrukskart – 500 000 kroner
- Tilskudd til utgifter til føring og flytting av rein som følge av manglende konvensjon om reinbeite mellom Sverige og Norge – 4 100 000 kroner
- Pilotprosjekt for helsetjeneste for rein – 2 000 000 kroner
- Pilotprosjekt for en rådgivingstjeneste i arealsaker – 3 000 000 kroner
- Fagsystem reindrift – 1 500 000 kroner
- Utredning – mekling – 300 000 kroner
- Prosjekt – utvikling av det reindriftsbaserte reiselivet – 600 000 kroner

Økonomisk støtte kan for øvrig innvilges til andre formål i samsvar med formålet i forskrift om Reindriftens utviklingsfond. Det settes av 9,7 mill. kroner til disposisjon for styret for Reindriftens utviklingsfond. RUF-styret skal legge opp en plan for bruk av de frie midlene som kan bidra til å nå målene i reindriftspolitikken.

5.4 Tollkvoter for landbruksvarer

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen med tollkvoter for landbruksvarer. Tollkvotene er dels et resultat av WTO-avtalen, EØS-avtalen, frihandelsavtaler med ulike land, tollpreferanseordningen overfor utviklingsland (GSP), og dels fastsatt av forvaltningen som virkemidler i importpolitikken som føres på det aktuelle området. De fleste tollkvotene fordeles ved auksjon for ett år av gangen. Ordningen budsjetteres under Finansdepartementet, kap. 5511, post 71, jf. Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023.

5.5 Erstatninger

Landbruksdirektoratet gis fullmakt fra LMD til å belaste kapittel 0471, post 71 for erstatninger som er omfattet av rundskriv G-01/2017 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Vi presiserer at direktoratet er ansvarlig for at vilkårene for å utgiftsføre erstatningsutbetalinger på kap. 0471, post 71 er oppfylt i henhold til rundskrivets bestemmelser, og at Justis- og beredskapsdepartementet varsles i henhold til rundskrivets punkt 4. LMD ber om å bli varslet om erstatningsutbetalinger som overstiger 250 000 kroner. Eventuelle utbetalinger bør også kort omtales i direktoratets årsrapport.

6 Fullmakter for budsjettåret 2023

Årlige fullmakter gis nedenfor. For øvrige fullmakter vises det til virksomhetsinstruksen.

6.1 Budsjettfullmakter

Det er i Prop. 1 S (2022-2023) foreslått følgende budsjettfullmakter som angår Landbruksdirektoratet:

Merinntektsfullmakter

Overskride bevilgningen under	Mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1137 post 54	Kap. 5576 post 70
Kap. 1142 post 01	Kap. 4142 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og får derfor også virkning for kapittel 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter blir tatt med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Tilsagnsfullmakter– Landbruksdirektoratet

Kap.	Post	Benevning	Samlet ramme
1139	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetske ressurser	8 200 000
1142	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	400 000 000
1142	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	25 000 000
1148	71	Naturskade, erstatninger	49 400 000
1149	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	104 200 000
Sum			586 800 000

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Landbruksdirektoratet gis fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein – Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet kan overskride bevilgningen under kap. 1142, post 01 med inntil 500 000 kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

6.2 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Rundskriv R-110 fra Finansdepartementet angir fullmakter til avvik fra bevilgningsreglementets hovedprinsipper og som Landbruks- og matdepartementet har anledning til å delegere videre til underliggende virksomheter.

Landbruksdirektoratet får med dette fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Fullmakten forutsetter at vilkårene i Finansdepartementets rundskriv R-110, punkt 2.3 er oppfylt.

Følgende skal imidlertid legges frem for departementet før avtaleinngåelse:

- Avtaler som medfører større økonomiske forpliktelser ut over budsjettåret.
- Avtaler av potensielt strategisk betydning.
- Ny husleieavtale av vesentlig omfang.
- Vesentlige endringer av en løpende avtale av større omfang.

For alle avtaler utover budsjettåret må virksomheten nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Dersom direktoratet har behov for ytterligere fullmakter som fremkommer av R-110, ber vi om at dette tas opp med departementet. For personalfullmakter vises det til punkt 3.5 om personalforvaltning i virksomhetsinstruksen.

7 Rapportering

Kravene til årsrapporten fremkommer av virksomhetsinstruksen og tildelingsbrev. Årsrapporten for 2022 har frist for oversendelse til LMD 15.mars 2023. Årsrapporten for 2023 har frist for oversendelse til LMD 15.mars 2024. Årsrapport sendes LMD elektronisk (postmottak@lmd.dep.no) med kopi til Riksrevisjonen (postmottak@riksrevisjonen.no).

I vedlegg til årsrapporten skal det gis en oversikt over:

- Statistikk over klager og dispensasjonssøknader behandlet av Landbruksdirektoratet. Oversikten skal grupperes etter ordning og resultatet av behandlingen.
- Oversikt over rettssaker på direktoratets ansvarsområde med resultatet i saken.
- Oversikt over saker behandlet av Sivilombudsmannen som har vært til behandling i Landbruksdirektoratet eller statsforvalteren.
- Oversikt over forskrifter fastsatt av Landbruksdirektoratet etter konsesjonsloven § 7 (nedsatt konsesjonsgrense for bebygd eiendom) med opplysning om forskriften er ny i kommunen, er blitt endret eller opphevet i løpet av året.

Landbruksdirektoratet utarbeider egne årsrapporter for LUF og RUF. Det skal i tillegg gis et kort sammendrag av LUF og RUF i direktoratets årsrapport.

Kontroll

Omtalen av kontrollvirksomheten i årsrapporten skal suppleres med en mer utfyllende rapportering som behandles på styringsmøte 1. halvår.

Resultatrapportering

Det vises til de fire overordnede målene for landbruks- og matpolitikken. Departementet rapporterer på målstrukturen samlet i Prop. 1 S (2022–2023), jf. del III. Mye av resultatrapporteringen skjer i regi av Budsjettnemnda for jordbruket (BFJ) og NIBIO. Landbruksdirektoratet er en sentral leverandør av data til resultatrapporteringen. LMD ber direktoratet bidra til å utvikle gode og effektive samarbeidsrelasjoner til BFJ, NIBIO og andre, samt bidra til å utvikle rapporteringssystemene videre. Landbruksdirektoratet skal vurdere mulig effektivisering av resultatrapporteringen på skogordningene. På reindriftsområdet skjer mye av resultatrapporteringen gjennom Totalregnskapet og Ressursregnskapet for reindriften.

Landbruksdirektoratet utarbeider rapport om statsforvalterens saksbehandling etter eiendomslovgivningen. Rapporten oversendes LMD innen 15. juni 2023. Rapportering fra kommunene til staten om jord- og konsesjonslovgivningen samt omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordlov og plan- og bygningslov, skjer direkte fra kommunen til SSB gjennom KOSTRA-systemet. I forbindelse med KOSTRA-rapporteringen av omdisponeringen av dyrka og dyrkbar jord, skal Landbruksdirektoratet utarbeide en enkel oversendelse til departementet innen 15. juni 2023. En fullstendig rapportering skal skje innen 30. juni 2023. Direktoratet skal også bidra til å videreutvikle KOSTRA-rapporteringen, gjennom blant annet deltakelse i arbeidsgruppe KOSTRA Landbruk, og sikre kvaliteten på rapporteringen i nært samarbeid med statsforvalteren.

7.1 Årets aktiviteter og resultater

Rapportering på virksomhetens bidrag til måloppnåelse jf. punkt 2 om mål og hovedprioriteringer, rapporteres hovedsakelig i årsrapportens del III – *Årets aktiviteter og resultater*. Det vises for øvrig til virksomhetsinstruksens punkt 2.3.3 for faste rapporteringskrav under del III – *Årets aktiviteter og resultater* i årsrapporten.

7.2 Styring og kontroll

Rapportering på administrative forhold rapporteres hovedsakelig i årsrapportens del IV – *Styring og kontroll*. Det vises for øvrig til virksomhetsinstruksens punkt 2.3.3 for faste rapporteringskrav under del IV – *Styring og kontroll* i årsrapporten.

Forebyggende sikkerhet og beredskap

De overordnede forventningene til Landbruksdirektoratet knyttet til forebyggende sikkerhet og beredskap er omtalt i departementets instruks for økonomi- og virksomhetsstyring. I kap. 3.7 med påfølgende underkapitler (kap. 3.7.1 – 3.7.3) omtales forventningene til forebyggende sikkerhet, og i kap. 2.2.5 omtales forventningene til beredskap.

Ut over de overordnede forventningene skal Landbruksdirektoratet i 2023 sørge for å ha underliggende planer for det direktoratet mener er relevante tiltak i Sivilt beredskapssystem (SBS)¹, se særlig SBS kap. 3 og 6. samt vedlegg A.

Responsmiljø for kritiske IKT-hendelser

Landbruksdirektoratet skal rapportere til departementet innen 15. mars 2023 om status på arbeidet i landbruks- og matCERT, samt en overordnet omtale av hendelser som er varslet/håndtert i CERT-miljøet.

7.3 Regnskapsrapportering m.m.

Årsregnskap

Landbruksdirektoratet skal i del VI – *Årsregnskap* i årsrapporten avlegge årsregnskap i henhold til virksomhetsinstruksen og retningslinjer fra Finansdepartementet (R-115). Direktoratet skal innen 1. februar 2023 utarbeide rapporten "Intern økonomirapportering til LMD" som skal inneholde direktoratets kommentarer til statsregnskapet for 2022.

Jordbruksoppgjøret 2023

Landbruksdirektoratet skal innen 22. februar 2023 utarbeide oppdaterte forbruksprognoser for den enkelte ordning under kap. 1150 og kap. 4150. Alle tall skal relateres til statsbudsjettet, fondsbudsjett og tildeling, i den grad dette er relevant. Rapporteringen for LUF skal inneholde fondsregnskapet, oversikt over innvilgede og utbetalte tilskudd, fondets ansvar mv. Frist for LUF-rapporten er 15.mars 2023. Direktoratet skal levere en oppdatering av forbruksprognosene på aktuelle områder innen 11. april 2023. Departementet skal varsles hvis direktoratet på et senere tidspunkt blir kjent med større endringer i prognosene.

Innen 15. februar 2023 skal Landbruksdirektoratet i særskilt rapport gi en vurdering av de virkemidler i tilknytning til jordbruksoppgjøret som direktoratet forvalter. Der det foreslås

¹ Nasjonalt beredskapssystem, Sivilt beredskapssystem – SBS, 1. august 2022.

endringer som har budsjettmessige konsekvenser, skal disse anslås. Vurderingen av miljøvirkemidlene skal inneholde en vurdering av miljøstatus og miljøutvikling. Landbruksdirektoratet skal utarbeide bakgrunnsmateriale for fordelingen av LUF-midler til skogbruk for 2024 innen 20. september 2023. Materialet skal gi oversikt over bruken av midlene på de enkelte ordningene i 2022 og 2023 (per 21. august 2023), og prognoser for forbruk i 2024.

Reindriftsavtalen 2023/2024

Det vises til egen bestilling fra LMD av 15. november 2022 om oppgaver knyttet til forhandlinger om Reindriftsavtalen 2023/2024.

Revidert nasjonalbudsjett 2023

Landbruksdirektoratet skal innen 1. mars 2023 presentere forslag til større endringer på inntekts- eller utgiftssiden som direktoratet ikke kan håndtere ved bruk av egne fullmakter. Dette gjelder alle budsjettkapitler som direktoratet får tildeling fra, unntatt kap. 1150/4150 og kap. 1151. I forslagene skal det redegjøres for endringer i forhold til bevilgning og hva som er gjort for å begrense utgiftene. Departementet skal varsles hvis direktoratet på et senere tidspunkt blir kjent med større endringer i prognosene.

Delårsrapportering

Landbruksdirektoratet skal rapportere regnskapstall per andre tertial 2023 innen 20. september 2023. Regnskapsrapporteringen skal fordeles på kapittel- og postnivå. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapitler. Vesentlige avvik i forhold til budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

Nysalderingen 2023

Landbruksdirektoratet skal innen 20. september 2023 presentere forslag til større endringer på inntekts- eller utgiftssiden som institusjonen ikke kan håndtere ved bruk av egne fullmakter. Dette gjelder alle budsjettkapitler som direktoratet får tildeling fra. Under kap. 1150/4150 gjelder det de volumavhengige postene. I forslagene skal det redegjøres for endringer i forhold til bevilgning og hva som er gjort for å begrense utgiftene. Innspillet til nysalderingen skal også inneholde en oppdatert prognose for avgiftsinnbetaling til Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og prognoser for 2023 for kap. 1142, postene 45 og 71.

Departementet skal varsles hvis direktoratet på et senere tidspunkt blir kjent med større endringer i prognosene. Foreløpige anslag vedrørende nysalderingen skal sendes departementet innen 23. juni 2023.

Prognosering

LMD understreker betydningen av god prognosering og nøyaktighet i budsjetteringen i forbindelse med Landbruksdirektoratets rapportering til departementet.

7.4 Budsjettforslag

Landbruksdirektoratet skal innen 19.mai 2023 oversende budsjettforslag for 2024 for virksomheten og komme med innspill til Prop. 1 S (2023-2024) (kap. 1142, 1148 og 1149) og Prop. 1 LS (2023–2024) Skatter, avgifter og toll 2024, herunder utarbeide prognose for samlet avgiftsinnbetaling i 2024 til Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter.

Landbruksdirektoratet skal innen 1.november 2023 komme med innspill til utkast til tildelingsbrev for 2024, herunder hvilke behov som foreligger når det gjelder å få dekket tiltak i 2024 under kap. 1142, postene 45 og 71. Landbruksdirektoratet skal innen 1. november 2023 oversende eventuelle større satsingsforslag i tilknytning til statsbudsjettet for 2025.

8 Styringskalender

Oversikten under viser datoer for møter samt frister for rapportering i 2023. Se også datoer i kapittel 7.

Måned	Aktivitet	Dato
Januar/februar	Avslutning statsregnskap 2022	Frist kommer i eget brev
Februar	Intern økonomirapportering til LMD	1. februar
	Jordbruksoppkjøret – virkemiddelvurdering	15. februar
	Jordbruksoppkjøret - forbruksprognoser	22. februar
Mars	Endringsbehov revidert budsjett (RNB)	1. mars
	Årsrapport 2022	15. mars
	LUF-rapport	15. mars
	RUF-årsrapport	15. mars
	<u>Kontaktmøter vår:</u>	
	Avd. landbruksproduksjon	15. mars
	Avd. digitalisering og organisasjon	17. mars
	Avd. handel og industri	21. mars
	Avd. ressurs og areal	24. mars
	Avd. reindrift	29. mars
April	Etatsstyringsmøte vår	18. april
Juni	Innspill til Prop. 1 S	19. mai
September	Delårsrapportering regnskap	20. september
	Endringsbehov budsjett 2023 (nysaldering)	20. september
Oktober	<u>Kontaktmøter høst:</u>	
	Avd. landbruksproduksjon	17. oktober
	Avd. digitalisering og organisasjon	20. oktober
	Avd. handel og industri	25. oktober
	Avd. ressurs og areal	27. oktober
November	Avd. reindrift	1. november
	Satsingsforslag år 2025	1. november
Desember	Etatsstyringsmøte høst	6. desember

Med hilsen

Viiil Søyland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jostein Tostrup
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen